بسم الله الرحمن الرحيم

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ

މާލެ،

ދިވެހިރާއްޖެ

ނޫސް ބަޔާން

މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 124 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި، ވަގުތީގޮތުން ވެރިކަމުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ މަގާމާ ހަވާލުވުމަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ މަގާމަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މީހެއްގައި ހުންނަންވާނެކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޠުތަކާއި ފުރިހަމަވާ މީހެއްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަކަށް ހުންނަ މީހެއްގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 109 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އުމުރުން 30 އަހަރާއި 65 އަހަރާ ދެމެދުގެ މީހެއްކަމަށް ބެހެއްޓިފައިވާ ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމަށް ބަހުސް ފާހަގަކޮށްފައިވާކަން ބަލަމުންދާތީ، ދުސްތޫރީގައި އެކަން އޮޅުމެއް ސާފުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ނެރޭ ނޫސްބަޔާނެކެވެ.

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 73 ވަނަ މާއްދާގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މީހެއްގައި ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުޠުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް ވުމަށް އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރިފައިވާ މީހެއްކަން ޝަރުޠުކޮށްފައިވާއިރު، އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 82 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮންމެ މެންބަރަކަށްވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަދި ނައިބު ރައީސަކަށް ވެވިދާނެކަމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޞަރީޙަ ނައްޞުން ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮތްއިރު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމަށް ނުވަތަ ނައިބު ރައީސްކަމަށް ކުރިމަތިލާއިރު، އެ މަގާމަށް އިންތިޚާބުވާ މީހެއްގެ އުމުރުގެ ވަކި އިތުރު ޝަރުޠެއް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފައި ނެތްކަން ސާފުކޮށް އެނގެއެވެ.

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 124 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރަނީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާ ނުކުރެވޭފަދަ ހާލަތެއް ވަގުތީގޮތުން ދިމާވެއްޖެނަމަ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ނުވަތަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބަށް މަސްއޫލިއްޔަތާ އަލުން ހަވާލުވެވެންދެން، ވަގުތީގޮތުން އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށް ހަވާލުވާނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސެވެ. <u>**ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް އެކަމާ ހަވާލުވެވެން ނެތްނަމަ**</u>، އެކަމާ ހަވާލުވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސަށް އެކަމާ ހަވާލުވެވެން ނެތްނަމަ، އެކަމާ ހަވާލުވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވޯޓުދީގެން ކަނޑައަޅާ ހަމަ އެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށެވެ.

އަދި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 124 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް ދާއިމީ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެން، އެ ދެ މަގާމު އެއްފަހަރާ ހުސްވެއްޖެނަމަ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ މަގާމާއި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުކަމުގެ މަގާމަށް އަލުން މީހުން އިންތިޚާބުކުރެވެންދެން އެ ދެ މަގާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ވަގުތީގޮތުން އަދާކުރާނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސެވެ. <u>**ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް އެކަމާ ހަވާލުވެވެން ނެތްނަމަ**</u>، އެކަމާ ހަވާލުވާނީ ރައްޔިތުންގެ

މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސަށް އެކަމާ ހަވާލުވެވުން ނުވާނަމަ، އެކަމާ ހަވާލުވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ޚާއްސަކޮށް ހޮވާ އެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށެވެ.

އެހެންކަމުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 124 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމުގައި ހުންނަ މީހެއްގައި ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުޠުތަކާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގައި ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުޠުތަކަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުޠުތަކާއި، އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ މަގާމަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މީހެއްގައި ހުންނަންޖެހޭ ޝަރުޠު ތަފާތުތަކެއް އެނގެއެވެ. އަދި ވަގުތީގޮތުން ނަމަވެސް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 124 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ މަގާމު ބަލަހައްޓާ ފަރާތަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމުގައިވުން ކަނޑައެޅުން ލާޒިމް ހުންނަކަން އެ މާއްދާއިން ސާފުކޮށް އެނގެއެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް އެކަމާ ހަވާލުވުން ނުވާނަމަ، އެކަމާ ހަވާލުވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސެވެ. އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސްވެސް އެކަމާ ހަވާލުވުން ނުވާނަމަ، އެކަމާ ހަވާލުވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ޚާއްސަކޮށް ހޮވާ އެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށެވެ.

7 އޮގަސްޓު 2008 ގައި ތަސްދީގުކުރި އަމަލުކުރަމުން އަންނަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 109 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އުމުރާ ގުޅޭ ޝަރުޠަށް، 24 ޖޫން 2015 ގައި އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ކުރިން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަގާމަށް އިންތިޚާބުވުމަށް މީހަކު އުމުރުން 35 އަހަރު ފުރިފައިވާ މީހެއްކަމުގައި ވާންޖެހެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަގާމަށް އިންތިޚާބުވުމަށް މީހެއްގައި ހުންނަންޖެހޭ އުމުރުގެ ޝަރުޠު ފުރިހަމަނުވާ މީހަކަށްވެސް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 73 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށްވެ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 82 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސަށް އިންތިޚާބުވުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީން ހުރަހެއް ނެތްކަން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެއެވެ.

އެހެންކަމުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްކަމަށް އިންތިޚާބުވާ ފަރާތެއްގެ އުމުރަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ މަގާމަށް އިންތިޚާބުވުމަށް މީހެއްގައި ހުންނަންވާނެކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުމުރުކަމުގައި ވާންޖެހޭކަމަށް ބުނެ ބައެއް ފަރާތްތަކުން އުފައްދާ ސުވާލަކީ، 7 އޮގަސްޓު 2008 އިން ފެށިގެން އަމަލުކުރަމުން އަންނަ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އޮތުމުވެސް އޮތީ، ޤާނޫނުއަސާސީ ދަންނަ، އަދި އެ ބާރުތަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 124 ވަނަ މާއްދާއިން ފަރުވާއެއް ދިމާވާ ބާރުތަކެވެ.

26 ޞަފަރު 1440

04 ނޮވެންބަރު 2018